

Sha ka kam kaba donburom: Balei ka India ka dei ban pyntreikam ia ki Labour Codes jong ka mynta

S.P. Tiwari

Ka jing'ioh kam ha India ka don ha ka khep. Ka bor trei jong ka India ka dei ban nang wad jaka ha ki kam ba la pynskhem, ba la kyrshan da ki jingiasoi, ki jingsiew bai nong kiba biang, bad ka jing'iada kaba pura ha ka imlang sahlang, khnang ba ki jingmyntoi jong ka jingroi kin kylla sha ka kamai kajih kaba shngaiñ bad kaba don burom na ka bynta baroh. Ka jingsahkut jong ki rukom pyniaid kiba rim ka la, ha kawei ka bynta, khang lad ia ka jingstet jong ka jingpynskhem bad ka jinglah jong ki karkhana ban pymnih ia ki kam kiba shngaiñ bad kiba bha. Ki saw tylli ki labour codes ba la mynjur da ka Parliament hapdeng u snem 2019 bad 2020, halor ki jingsiew, ka jing'iadei bad ki karkhana, ka jing'iada ha ka imlang sahlang, bad ka jingshngaiñ ha ka kam, ka koit ka khiah bad ka jinglong jingman ha ka kam, ki pyni ia ka jingpynkylla kaba la sahteng slem bha kaba la thmu da ka Second National Commission on Labour kaba la pyniaid da u Ravindra Varma ha u snem 2002 da ka jingthmu

Shah tuh ki thuk bad Scooter na Nongbah Shillong

Shillong, Naiwieng 11: U Bah Rafeal L Mawlong u la ujour ha Laitumkhras PS ba ha ka 9 tarik mynta u bnai ha ka por 5.30 baje jannmiet, ki runar bym lah ban ithuh ki la tuh ia ka scooter jong u na jaka pynieng kali kaba hajan Nazareth Hospital, Shillong.

U Bah Teibor Lyngdoh Mawphlang u la phah ka jingujor ba ha ka 9 tarik mynta u bnai, ki runar bym lah ban ithuh ki la tuh ia ka thuk thuk jong u kaba don u nombar ML-05AA-2851 napoh ka iingsah jong u kaba ha Mawlai Mawdatbaki Nongpathaw,

Jur ka shongkha khynnah, bun byllai sha nongkyndong ki bym tip ia ka

ngin wanrah ia ka jingpyniadei hapdeng kine ar.

Haba kren sha ki lad pathai khubor hadien ba la wai Consultative Meeting bad ki kynhun bapher bapher u Bah Paul u la ong, “ngi ladep aiti ia ki SOP jong ngi bad mynta ka dang don ha ka kti jong u Advocate General jong ka jylla ban un ai ia ka jingsingew ba khatduh jong u bad hadien kata ngin sa lah ban pynmih paiddbah bad yn sa aiti ruh sha ki Kashari bad khamtam eh sha ka Iingbishar Meghalaya High Court namarba ki don bun tylli ki case kiba dang sah pongding ha kaba iadei bad ka jingshong kha khynnah,” u la bynrap.

Lait jamin saw ngut ki nongialam ka MCTODA, leit shaw ki dkhot na District

Katba lai ngut kiwei pat ki nongialam kiba la ioh jamin ki long u Bah Teibor Marngar, u Bah Thrangbor Lyngdoh, bad u President jong ka MDTODA, Jaiñtia Hils Unit u Bah Heibor Pariat.

Tang shu mih na Shillong District Jail, ki saw ngut ki nongialam ryngkat bad ki bahaing hasem lem bad ki dkhot ka seng ki la kiew beit beit ha kali ban leit iakynduh ia ki paradkhot kiba dang ap ha ka shnong Mawryngkneng.

Kum ban shu pynkynmaw, ka MCTODA ka la pynlong ia ka jingiakhih ba khlem pud sngi naduh ka 27 tarik,

ban pynbeit, pynsuk & pynkylla ia ka kam kaba la don lypa. Ki Codes ki ai ia ka rukom treikam kaba bniah ban pynthymmai ia ka rukom treikam jong ka India bad ban pynbeit ia ki jingbym ryntih. Ka jingpyntreikam kaba ryntih jong ki ha baroh ki Jylla mynta ka la long ka jingthmu kaba kongsan jong ka ri.

Ki aiñ ba thymmai ki pynsuk bad pynthymmai ia 29 tylli ki aiñ treikam jong ka sorkar pdeng, kiba bun ki dei kiba la sdang naduh ka shiting jongkaspahsnemkabaarphew. Ki ialeh ym tang ban pyniasoh lang ia ki aiñ hynrei ban pynlong ia ki jingbatai kiba bun bynta shaphang ki nongtrei sha ka jingbatai kaba suk ban sngewthuh. Kawei pa kawei ka code ka pynskhem ia ka hok bad ka bha ka miat jong ki nongtrei katba ka ai ka jingshai bad jinglah ban tip lypa ia ki nongpyntreikam. Ki jingsiew kiba biang bad ka burom jong ka jingtrei

Ka Code on Wages, 2019 ka dei ka sienjam kaba kongsan ban pynthikna ba uwei pa uwei u nongtrei un ioh ia ka jingsiew kaba bat ia ka burom jong ka jingtrei. Da kaba pynthikna ba baroh ki ioh ia ki

jingsiew kiba rit tam bad ka jingsiew kaba heh tam ha ka ri baroh kawei, ka pynthikna ba ym don uno uno u nongtrei, khlem da kheiñ ia ka kam ne ka jaka, uba sah khlem ka kyrdan ba kongsan jong ka ioh ka kot. Ka jingpynduh ia ka por treikam jong ki karkhana ka plie lad ia ka jingsiew kaba ryntih.

La pynkhlaiñ ia ki kyndon ban siew ha ka por kaba biang, kaba la pynduh noh ia ki jingpynslem kiba shisien ki pynlong ia ki longiing ban shah ram. Ki nongtrei mynta ki lah ban dawa ia ka bai nong ne ki bonus bym pat siew da kaba suk, bad ka jingban khia ban pynshisha ha kum kine ki jingiakajia ka shong ha u nongpyntrei, kaba pynmih ia ka jingkitkhlieh kaba kham khraw.

Ha kajuh ka por, ka Code ka pynbeit ia ka jingbud ryntih na ka bynta ki karkhana. Ka jingbuh jingthoh da ki kor ki bor, ka jingpynrung kyrteng kaba tang shisien, bad ka jingai jingtip ba ryntih ka pynduna ia ka jinghap peit ia ki kot ki sla, ka pynbeit ia ki lad ban leh thok. Ka jingpynrai ia ka jingshngaiñ ha ka imlang sahlang

Shillong.

U Bah Wanbokstar Syiemiong u la phah ka jingujor ba ha ka 7 tarik mynta u bnai hapdeng ka por 3.30 baje nohphai sngi bad ha ka por 7 baje mynmiet, ki runar bym lah ban ithuh ki la tuh ia ka thuk thuk jong u kaba don u nombar ML-05AE-7081 na Polo, Shillong.

U Simon Ch Momin u la phah ka jingujor ba u la shem ba ka thuk thuk jong u kaba don u nombar ML-08C-6451 ka la jah na Chibagre Wangala, A'dam (WGH).

Ka Code on Social Security, 2020 ka pyni ia kawei na ki jingpynrai kaba kynthup lang ia ka bha ka miat ha ka ri India kaba laitluid. Da kaba pyniasoh lang ia ki khyndai tylli ki aiñ kiba kongsan, kynthup ia Employees' Provident Fund Act, Employees' State Insurance Act, bad Maternity Benefit Act, ka wanrah ia ka rukom treikam kaba iatylli kaba kynthup ia ka kam kaba rim bad kaba thymmai.

Ha ka sien kaba nyingkong, ki nongtrei gig, ki nongtrei platform, bad kito kiba don ha ka kam bym pat pynskhem la ithuh shai kum shi bynta jong ka bor treikam jong ka ri. Man uwei pa uwei u nongtrei u dei ban shah pynrung kyrteng bad ai ia u nombar ba kyrpang na ka bynta ka jingshngaiñ ha ka imlang sahlang lyngba ka rynsan e-Shram, kaba iarap ban pynpoi beit beit ia ki jingmyntoi kum ka health insurance, ki bai bam tymmen, bad ka jingkyrshan ha ka por kha khun. Yn thaw ki Social Security Fund jong ka sorkar pdeng bad jylla ban pynthikna ba ki nongtrei kum ki paralok ba pynpoi mar da ki app ne ki nongtrei shna iing kim dei shuh ban shah iehnoh na ka jingshngaiñ bad ia ka pisa la pyniaid ha ka rukom kaba pura.

Ka Code ka wanrah ruh ia ki jaka ai kam, ki rynsan digital bad ki jaka ki ban ai jingmut ha ka kam, jingai jingiasyllok, bad ki jingshakri ha ka kam. Kane ka jingkyrshan jong ka jaka treikam ka iadei ia ka bha ka miat bad ka jinglah ban ioh kam bun jait, kaba iarap ia ki nongtrei ban kylla na ka jingbym shngaiñ sha ka jingdon ki lad ki lynti. Ka jingshngaiñ, ka burom, bad

ka jingryntih ha ka kam

Ka Occupational Safety, Health and Working Conditions Code, 2020 (OSH Code) ka dei ka jingpypaw ia ka jingsumar bad jingkitkhlieh ia kito kiba tei ia ka ri. Da kaba pynrai ia ka jingbatai jong ka "jaka treikam," ka Code ka ai jing'iada ia ki million ngut ki bym shym ioh jing'iada hapoh ka aiñ jing'iada.

Ka bthah ban peit bniah ia ka koit ka khiah jong ki nongtrei khlem jingsiew man la u snem bad ka dawa na ki nongpyntreikam ban pynthikna ki jaka trei kiba shngaiñ bad kiba khuid khlem kano kano ka jingban khia ha ka liang ka pisa tyngka ia ki nongtrei. Ka jingthaw ia ka National Occupational Safety bad Health Advisory Board ka pynthikna ba ki kyndon jingshngaiñ ki nang kiew katkum ka jingkylla jong ki jinglong jingman ha ki karkhana.

Ka OSH Code ka shim ia ki sienjam kiba kongsan ha ka jingryntih hapdeng ki shynrang bad kynthei. La ailad ia ki nongtrei kynthei ban trei ia ba baroh ki jaka treikam bad ka por mynmiet, lada ki don ki lad ki lynti kiba biang bad ki jingpynbeit ia ka jingshngaiñ, kaba ai bor ia kiba bun ki kynthei ban iasoh bad ban don ha ka kam. Ki nongtrei kiba wan nabar, ruh, ki ioh ia ka jingithuh lyngba ka rukom pynrung kyrteng ha ka ri, kaba iarap ban ioh ia ki skhim jingmyntoi bad ki jingmyntoi na ka leit ka wan bad ban buddien ia ka aiñ ban pynthikna ia ka jaka sah bad kamai kajih kaba dang shen.

Ki jingdonkam kum ki jaka bam bad ki jaka leit shabar mynta ki long kiba donkam ha

ki jingthew kiba kham hapoh, bad la kheiñ ia ki nongtrei kontrak ban pynbeit ia kum kine ki kyndon. Kine ki sienjam ki pyni ia ka jingkylla na ka jingbud ryntih kaba rit eh sha ka jingsngewkhia kaba dei na ka bynta ka bha ka miat jong ki nongtrei.

Ka jingiakren bad ka jingryntih ha ka kam karkhana

Ka Industrial Relations Code, 2020 ka wanrah ia ka jingshai halor ka jing'iadei hapdeng ki nongai kam bad ki nongtrei, da kaba bujli ia lai tylli ki Aiñ kiba kham mynshwa da ka rukom treikam kaba iatylli. Ka donkam ia ki jaka treikam kiba don arphew ngut ne kham bun ki nongtrei ban thaw ia ki Grievance Redressal Committee, ban pynthikna ba ia ki jingiakynad yn pynbeit kloï ha ka kyrdan jong ka kompeni ban ia kaba sdang da ki jingiakhih ne ban mudui.

Ki seng jong ki nongtrei ki ioh ia ka jingithuh lyngba ka jingmut jong ka seng ne ka council kaba iakren, kaba pynkhlaiñ ia ka jingiateh kular lang bad kaba ai ia ki nongtrei ia ka sur ha kaba pynwandur ia ka jaka trei jong ki. Ki nongtrei kiba iakynduh ia ka jingshah weng kam mynta ki don hok ban ioh ia ka jingpynbna kaba 30 sngi bad ka jingsiew bai lutksan kaba biang, ka jingpynkylla kaba don jingsngewlem kaba burom ia ka jingshngaiñ ha ka kamai kajih. Ka jingsdang ia ka fund ban pyntbit biang ia ki nongtrei ba la weng kam ka pyni ia ka rukom treikam kaba peit shakhmat kaba kheiñ kor ia ka jingpule bad ka jinglah ban pyniahap ha ka ioh ka kot kaba kylla. Donkam ban bishar bniah biang ia ki kyndon kiba iadei bad ka hok ban iakhih.

Sdang ka Shong bishar ka Kashari ha Shillong ia ka

u Raghuvanshi ka Raja Sonam Raghuvanshi bad kiba iasuhbit lang bad ka - u Raj Kushwaha, u Vishal Singh Chauhan, u Aakash Singh Rajput bad u Anand Kurmi - ki la kyrpad ba kim shym la donkti ha ki jingshah kynnoh.

U Special Public Prosecutor KC Gautam u la batai ba ka jingpynngat kyndon (chargesheet) ka long kaba skhem bha kaba don kumba 90 ngut ki nongsakhi.

“Mynta ka sngi la khot tang ia u Vipin Raghuvanshi. Kane ka jingbishar bniah kam pat dep, kan dang shimpor bha. Kiwei pat, kan sa poi sa ka pali jong ki, bad kin sa wan,” la ong u Gautam.

“Ka jingbishar ka la sdang da ka jingpynngat kyndon. Mynta ka sngi ka jingtohkït halor ki sakhi sabut ka la sdang. Ha ka jingpynngat kyndon ki don kumba 90 ngut ki nongsakhi. Ka jingpynngat, nga lah ban ong, ka dei ka skhem bha,” u la bynrap.

Dang pyrkhata ka Sorkar ban pyntreikam ia ki aiñ

donkam pat ban iakhun bad iaid katkum ka aiñ, ngi donkam ruh ban iasyllok bad ki autonomous district councils (ADCs) naba ma ki ruh ki don ia ka tnat aiñ ha la ki jong ki jaka treikam ne ba ki ADC dalade ki don ha ka kyrdan ban thaw ia ki aiñ bad ban ioh ka jingmynjur jong u Lat halor kane ka kam,” ong u Bah Lyngdoh.

Ka jingkyntiew ia u pud jong ki nongtrei na ka bynta ka karkhana haduh 300 ban ioh ia ka jingpynlait kaba suk na ka bynta ka jingkhang ne jingkkhang dam ruh dei ban pyrkhata biang.

Ka jingtrei kaba la buh por, kaba la ithuh pura da ka Code, ka ai ka jinglah ban pynkylla ia ka karkhana katba ka pynthikna ia ka jinglong ryntih ha ka jingsiew bad kiwei kiwei ki kyndon jong ka jing'iada ha ka imlang sahlang kynthup ia ka jingai sngewbha ryngkat bad ki nongtrei ba la pynskhem. Ka pyniahap ia ki jingdonkam jong ka ioh ka kot kaba mynta bad ka jinglong ryntih bad jingshngaiñ na ka bynta kito kiba trei hapoh jong ka.

Balei ka jingpyntreikam ka long kaba kongsan mynta

Ki sakhi na ki katto katne ki ri kiba dang kiew ki pyni ba ki jingpynkylla ha ka kam ki la don ka bynta kaba kongsan ha kaba kyntiew ia ka ioh ka kot. Hakhmat ka jingkylla ka ioh ka kot ha ka pyrthei kaba la paw da ka jingkiew ki tariff bad ka jingkylla ha ka rukom khaii pateng, ka India ka dei ban pyntreikam kyrkieh ia ki labour code ba thymmai jong ka. Ki aiñ kiba suk bad kiba shai kin khring ia ka jingbei tyngka, kin kyntiew ia ka jingioh ia ka kam ba la pynskhem, bad kin pynneh ia ka burom jong ki nongtrei. Ka jingpynbna kaba ha ka por kan plie lad ia ka India ban kot sha ka nam jong ki ri kiba la kiew.

Ha ka por ba ka jingpyntreikam da ki kor bad ka jingpynkylla digital ka buh jingma ia ki kam tynrai, ki code ki pynbiang ia ka lad na ka bynta ka jingroi kaba iahap, kawei kaba pynneh pynsah ia

bynrap.

U Vipin Raghuvanshi, u nongujor, u la ong, “namar ba ka por ka la kut mynta ka sngi, la ai ia nga ia ka tarik kaba bud, kata ha ka 26 tarik, Naiwieng. Namar ka jingduna por, ym shym la lah ban buh jingthoh ia ka jingkren kaba pura.”

Ka jinggia ka long ha kaba iadei bad ka jingshah pyniap u Raja Raghuvanshi ha ka jingleit kai “honeymoon” sha Meghalaya ha u bnai Jymmanng.

Ia ka met jong u la lap na ka lyuh ba jylliew hajan ka Wei Sawdong Falls ha ka 2 tarik, Jylliew bad ki Pulit ka Sohra Police Station ki la aiti ai ka chargesheet kaba 790 sla.

U SP ka East Khasi Hills Bah Vivek Syiem dang shen u la pyntip ba ia ka jingpynngat kyndon kaba ar ki Pulit ki ladep ban pynkhreh bad la khmihlynti ban aiti noh ha ka taiew balai mynta u bnai Naiwieng.

ia ki kam ban iarap ia ki

longiing bad ki lad jing'iada ia ki bad kine ki lanot ki la wanphai sha la iing hadien ba ki la ioh ia ki lad jing'iada,” ong u Bah Lyngdoh.

“Mar mar ka tnat ka la shim khia ha kaba iadei bad kane ka jinggia ban iarap ia kito ki longiing kiba mad ia kane ka jingeh,” ong u Bah Lyngdoh.

Bthah ka tnat Transport ba dei ban ai ki jingtip

pyni ne wah ia ki jingtip ba bniah jong ki ha ka ktien phareng bad kumjuh ruh ha ka ktien kaba ia sngewthuh lang bad ia kane kidei ban wah ha dashboard ne ha ka jaka shong kaba hakhmat.

Dei ban ai ia ka kyrteng u ne ka nongniah, ia ka driving license number, ki jingtip ba bniah, ka Permanent address, ka kyrteng u Conductor bad ka license number bad kiwei kiwei ki jingtip ba bniah bad ia kane ki dei ban pyndep hapoh ka 30 sngi naduh ba la pynmih ia kane ka jingpynbna, ong ka kyrwoh na Secretary, State Transport Authority, Meghalaya, Shillong.

Ban pynthikna ka jingpyntrei hok ia ki kam

Erick K. Dkhar, ka Assistant Commissioner E. Pradhan, lem bad kiwei pat ki ophisar na ka District.

U Myntri Khynnah u la sdang ia ka jingjurip da kaba leit peit shuwa ia ka One Stop Centre ha Nongpoh, hadien pat u la leit jurip ia ka Mawtnum Fair Price Shop, ka Umdihar Food Processing Unit, bad ka Umroi Health and Wellness Centre. Ha man la ka jaka ba u leit jurip, u la kylli bñiah halor ka rukom pyntreikam jong ki scheme pynroi kiba la wanrah hapoh ka bynta jong ka Aspirational District Programme.

Ka jingthmu jong kane ka jingjurip, ka

la kren bynniaw ruh halor

ka jingshah pyndik bad shah shoh na ka por sha ka por jong ki driver trok kiba nabar ka jylla namar kiba pli kim tip satia shaphang kine ki jingmih kine ki khyrdop lum pisa. U la iathuh ba ka Congress kan sa pan da ka RTI halor kane ka jingdon kine ki khyrdop kiba shu mih ban dawa pisa bad bamsap na ki trok. U la iathuh ruh ba ka don ka jingthmu wat ban ujour ia kane ka kam sha ka iing

bishar. “ Ka Party kan sa pan

RTI shen ha lor kine ki khyrdop lyngba ka kynhun ba ka la thung kyrpang kiba dei ki riew stad aiñ suda. Kane ka kynhun kan pan RTI ruh ia ki weighbridge namar ki nongniah ki ujour ba ki hap ban siew 2000 tyngka ha man la kawei pa kawei ka weighbridge. Ka Congress kan iai bud dien ia kane ka kam haduh ba kan da lah ban rat ia kane ka jingbamsap na ki surok bah pynkut u ma Pala.

Jowai Bypass pat man la ka 7 km la mih beit ki jaka lum pisa.

U la ong dei ban buh da ki kyndon ia ka rukom pynmih ia kine ki khyrdop hynrei kaba lyngngoh ka long ba ka sorkar kam leh ei ei halor kane. U la ong ba ki weighbridge ruh ki bun ha Meghalaya bad kine ruh ki shu lum pisa beit na ki trok khlem ki jingthoh jingtar ne khlem ki receipt kumba long ha Mukhla, Khliehtyrshi bad Umling. U

ki don kumba 24-25 tylli hynrei naduh ba la shimti ia ka jingsynshar da ka VPP ha KHADC ia la mih sa shiphew tylli ki khyrdop ba thymmai bad kane ka la nang ktah jur ia ki nongniah trok bad ia ki paidbah. U la ong ki paidbah kiba shah ktah jur eh namar da ka jingbun kine ki khyrdop lum pisa ki dor ki mur jong ki mar ki mata ki la nangkiew ha iew ha hat.

U la ong ha Shillong Bye Pass man ia ka 20 Km la mih ki khyrdop lum pisa bad ha